

ORDIN nr. 1.533 din 29 decembrie 2017 privind aprobarea metodologiei de încadrare a riscului infecțios pentru persoanele decedate cu boli infecțioase

EMITENT • MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 40 din 16 ianuarie 2018

Văzând Referatul de aprobare nr. F.B. 14.080/2017 întocmit de Direcția generală de asistență medicală și sănătate publică,

având în vedere:- art. 20 alin. (4) din Normele tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 741/2016;- art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare, ministrul sănătății emite următorul ordin:

Articolul 1

Se aprobă metodologia de încadrare a riscului infecțios pentru persoanele decedate cu boli infecțioase, prevăzută în anexa care face parte integrantă a prezentului ordin.

Articolul 2

Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, tanatopractorii, autopsierii, precum și întreg personalul prestatorilor de servicii funerare care vine în contact cu persoanele decedate vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Articolul 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare în 30 de zile de la publicare.

Ministrul sănătății,
Florian-Dorel Bodog

București, 29 decembrie 2017.

Nr. 1.533.

ANEXĂ

METODOLOGIE

privind aprobarea metodologiei de încadrare a riscului infecțios pentru persoanele decedate cu boli infecțioase

METODOLOGIE din 29 decembrie 2017 de încadrare a riscului infecțios pentru persoanele decedate cu boli infecțioase

EMITENT • MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 40 din 16 ianuarie 2018 Notă

Aprobată prin Ordinul nr. 1.533 din 29 decembrie 2017, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 40 din 16 ianuarie 2018.

Persoanele decedate în urma unei boli infecțioase prezintă risc de îmbolnăvire pentru cei care manevrează corpul decedatului, pentru familie și pentru comunitate. Atât corpul, cât și fluidele corporale pot rămâne infecțioase post mortem și pot prezenta risc de transmitere prin contact direct sau indirect.

A. Principalele căi de transmitere care trebuie luate în considerare la manipularea cadavrelor umane sunt: 1. sângele și alte fluide corporale, precum saliva, lichidul pleural etc.; 2. produse de defecție: fecale și urină; 3. aerosoli infectanți, care pot fi eliberați în momentul mutării sau ca urmare a autopsierii sau îmbălsămării cadavrului; 4. tegumentele decedatului sau suprafețele contaminate cu agenții posibil infecțioși, menționați la pct. 1-3.

B. Modul de transmitere a agenților infecțioși de la decedat către persoanele care

manipulează corpul decedatului:1. prin contactul direct al mâinilor, degetelor ori al mucoasei oculare sau al altor mucoase (nazală, bucală) a persoanei care manipulează cadavrul cu nasul, ochii, gura sau cu obiecte contaminate aparținând decedatului ori ca urmare a împrăscării cu sânge sau alte fluide corporale ale decedatului;2. prin inhalarea aerosolilor contaminați, rezultați în timpul manipulării/îmbălsămării/autopsierii cadavrului;3. prin contactul direct al tegumentului neintegru (care prezintă o soluție de continuitate) a persoanei care manipulează corpul decedatului, cu tegumentul sau fluidele decedatului.

C. Clasificarea riscului de transmitere a bolilor infecțioase în funcție de gravitate, pentru persoanele care manipulează, autopsiază sau vin în contact direct cu cadavrul:1. Risc înalt se atribuie pentru următoarele boli:

- a) variola/variolidul;
- b) febre virale hemoragice (Lassa, Ebola, Marburg etc.);
- c) febra galbenă;
- d) tifos exantematic;
- e) pesta (ciuma);
- f) antrax;
- g) rabia.2. Risc mediu se atribuie pentru următoarele boli:
 - a) hepatite B, C;
 - b) infecție HIV;
 - c) encefalopatii spongiforme transmisibile (spre exemplu, Boala Creutzfeldt-Jakob);
 - d) holeră;
 - e) febră tifoidă și paratifoidă;
 - f) dizenterie (amoebiană sau bacilară);
 - g) salmoneloză;
 - h) tuberculoză pulmonară;
 - i) difterie;
 - j) boală meningococică (netratată);
 - k) scarlatină;
 - l) bruceloză;
 - m) leptospiroză;
 - n) infecție cu Stafilococ auriu meticilinorezistent (MRSA) (în cazul în care există dovezi medicale);
 - o) infecție cu enterococi rezistenți la vancomicină (în cazul în care există dovezi medicale).

NOTĂ:

În cazul în care există scurgeri de fluide din cadavru, bolile prevăzute la lit. a)-c) se încadrează la risc înalt; în celelalte cazuri, riscul este mediu.3. Risc minor- celelalte boli infecțioase, nespecificate la pct. 1 și 2. Nivelul de risc se poate modifica, dacă apar tulpini microbiene cu patogenitate crescută.

D. Precauțiuni specifice, în funcție de clasificarea riscului*)Notă

*) Precauțiunile sunt schematizate în tabelul din anexa nr. 1. Tabelul poate fi reactualizat în funcție de contextul epidemiologic și apariția de tulpini microbiene cu patogenitate crescută.1. Precauțiuni specifice pentru contactul cu decedații cu boli cu risc înalt de transmitere:

- a) Se interzice îmbălsămarea decedatului.
- b) Se interzic practicile obișnuite de igienizare: spălare, îmbrăcare, pieptănare, cosmetizare a cadavrului.
- c) Se pulverizează dezinfectant peste cadavru.
- d) Se acoperă fața cadavrului cu o mască; de asemenea se vor acoperi și alte orificii cu potențial de eliminare a fluidelor/ secrețiilor pentru a scădea riscul de infectare prin picături infecțioase de aerosoli.
- e) Cadavrul se introduce în doi saci rezistenți, de vinil. După introducerea cadavrului în fiecare sac, acesta se pulverizează cu dezinfectant, urmat de introducerea în sicriu.
- f) Sicriul se închide și se sigilează. Este interzisă vizionarea sau contactul direct cu cadavrul, fiind interzisă redeschiderea sicriului.
- g) Persoanele care manipulează sicriul sunt instruite și echipate conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 741/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare.
- h) Înainte de a acoperi sicriul cu pământ, angajații cimitirului toarnă peste sicriu var cloros sau un dezinfectant care generează clor activ în concentrație de minimum 10%.
- i) Groapa trebuie să aibă o adâncime de minimum 3 metri.

- j) Deshumarea înainte de trecerea a 7 ani de la deces este strict interzisă, cu excepția situațiilor prevăzute de reglementările în vigoare.
- k) Persoanele care manipulează cadavrul ori îmbrăcămintea și obiectele contaminate cu secreții ale decedatului vor purta obligatoriu echipament de protecție individuală: mănuși, protectoare faciale, echipament din tyvek, măști chirurgicale, protectoare oculare și cizme de cauciuc care pot fi dezinfectate.
- l) Se interzicere folosirea obiectelor contaminate cu fluide ale decedatului.
- m) Se realizează obligatoriu dezinsecția spațiilor în care a stat bolnavul înainte de a deceda, a obiectelor, îmbrăcămintei, lenjeriei, precum și curățarea acestora.
- n) Se realizează dezinsecția obiectelor și spațiilor în care a stat bolnavul înainte de a deceda și spațiilor în care a fost păstrat după deces, inclusiv îmbrăcămintea acestuia, în cazul pestei, tifosului exantematic, febrei hemoragice.
- o) Se efectuează deratizarea în spațiile în care a stat bolnavul înainte de a muri și spațiile în care a fost păstrat după deces, în cazul pestei, tifosului exantematic, febrei hemoragice.
- p) Dezinsecțiile prevăzute la lit. c) și m) se realizează cu dezinfectanți care asigură distrugerea bacteriilor în formă vegetativă, a fungilor, virusurilor, micobacteriilor și a majorității sporilor bacterieni, conform cu activitățile biocide menționate în avizul sau în autorizația emisă de Comisia Națională pentru Produse Biocide.2. Precauțiuni specifice pentru contactul cu decedații cu boli cu risc mediu de transmitere:
- a) Se permite îmbălsămarea decedatului.
- b) Se permit practicile obișnuite de igienizare: spălare, îmbrăcare, pieptănare, cosmetizare a decedatului, respectând precauțiunile standard prevăzute în anexa nr. 4 la Ordinul ministrului sănătății nr. 1.101/2016 privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare.
- c) Se permit manipularea, vizualizarea și contactul direct cu cadavrul, respectând precauțiunile standard în anexa nr. 4 la Ordinul ministrului sănătății nr. 1.101/2016 privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare.
- d) Se pulverizează dezinfectant peste cadavru.
- e) Se obturează cu vată îmbibată în dezinfectant orificiile cu potențial de eliminare a fluidelor/secrețiilor.
- f) Persoanele care manipulează cadavrul, îmbrăcămintea și obiectele contaminate cu secreții ale decedatului vor purta obligatoriu echipament standard de protecție individuală.
- g) Se interzicere folosirea obiectelor contaminate cu fluide ale decedatului.
- h) Se efectuează dezinsecția spațiilor în care a stat bolnavul înainte de a deceda, a obiectelor, îmbrăcămintei și a lenjeriei, precum și curățarea acestora.
- i) Se efectuează dezinsecția în spațiile în care a stat bolnavul înainte de a deceda și spațiile în care a fost păstrat după deces, inclusiv îmbrăcămintea acestuia în cazul bolilor cu transmitere digestivă.
- j) Dezinsecțiile prevăzute la lit. d) și h) se realizează cu dezinfectanți care asigură distrugerea bacteriilor în formă vegetativă, a fungilor, virusurilor, micobacteriilor și a majorității sporilor bacterieni, conform cu activitățile biocide menționate în avizul sau în autorizația emisă de Comisia Națională pentru Produse Biocide.

NOTE:1. Pentru persoanele care au decedat cu infecție HIV, hepatite B, C, holeră, dizenterie, salmoneloze, la care există scurgeri de fluide/materii fecale, se va/vor folosi un sac/doi saci, după caz, înainte de introducerea în sicriu a decedaților;2. Pentru persoanele care au decedat cu infecție HIV, hepatite B, C și encefalopatii spongiforme transmisibile, la care există scurgeri de fluide, se vor aplica următoarele precauțiuni specifice prevăzute la pct. 1:- se interzice îmbălsămarea decedatului;- se interzic practicile obișnuite de igienizare: spălare, îmbrăcare, pieptănare, cosmetizare a decedatului;- se pulverizează dezinfectant peste cadavru;- se va acoperi fața decedatului cu o mască, de asemenea se vor acoperi și alte orificii cu potențial de eliminare a fluidelor/secrețiilor pentru a scădea riscul de infectare prin picături infecțioase de aerosoli;- cadavrul se introduce în doi saci rezistenți de vinil. După introducerea cadavrului în saci, se pulverizează cu dezinfectant, urmat de introducerea în sicriu.3. Precauțiuni specifice pentru contactul cu decedații cu boli cu risc scăzut de transmitere- Se permite îmbălsămarea decedatului.- Se permit ritualurile de igienizare a cadavrelor.- Se permit: manipularea, vizualizarea și contactul direct cu cadavrul.- Nu este necesară folosirea sacilor pentru cadavre.- Este necesară respectarea precauțiunilor standard și a recomandărilor din anexa nr. 2 în cazul manipulării cadavrelor, respectiv utilizarea echipamentului de protecție individuală și

spălatul mâinilor.

E. Atribuțiile direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București:1. Clasifică riscul de boală a decedaților pe baza certificatului constatator al decesului, conform listei de la lit. C și anexei nr. 1 la prezenta metodologie, și emit avizul epidemiologic de îmbălsămare sau notificare de respingere a avizului de îmbălsămare, după caz, conform formularelor prevăzute în anexa nr. 3 la prezenta metodologie.2. Constituie o bază de date a avizelor epidemiologice eliberate, care va conține: numele și prenumele persoanei decedate, data decesului, gradul de risc infecțios, denumirea bolii, solicitantul avizului, locul înmormântării/incinerării.

F. Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezenta metodologie.

Anexa nr. 1

la metodologie

Tabel cu încadrarea în gradul de risc al bolilor infecțioase și principalele măsuri de prevenire a transmiterii acestora de la cadavre

Gradul de risc	Boala	tanatopractori, autopsieri			Închiderea și sigilarea sicriului, etanș	Familie		
		Practici de igienizare (spălare, îmbrăcare)	Îmbălsămarea	Introducerea cadavrelor în sac		Vizualizare	Atingere	Practici de spălare, îmbrăcare
Înalt	variola/variolid	nu	nu	da	da	nu	nu	nu
	febre virale hemoragice (Lassa, Ebola, Marburg etc.)	nu	nu	da	da	nu	nu	nu
	febra galbenă	nu	nu	da	da	nu	nu	nu
	tifos exantematic	nu	nu	da	da	nu	nu	nu
	pesta (ciuma)	nu	nu	da	da	nu	nu	nu
	antrax	nu	nu	da	da	nu	nu	nu
	rabia	nu	nu	da	da	nu	nu	nu

mediu	encefalopatii spongiforme transmisibile (Boala Creutzfeldt-Jakob)*	da	da	nu	nu	da	da	da
	hepatite: B, C*	da	da	nu	nu	da	da	da
	infecție cu HIV*	da	da	nu	nu	da	da	da
	holeră**	da	da	nu	nu	da	da	da
	febră tifoidă și paratifoidă**	da	da	nu	nu	da	da	da
	dizenterie (amoebiană sau bacilară)**	da	da	nu	nu	da	da	da
	salmoneloză**	da	da	nu	nu	da	da	da
	infecție cu MRSA	da	da	nu	nu	da	da	da
	Infecție cu enterococi rezistenți la vancomicină	da	da	nu	nu	da	da	da
	tuberculoză pulmonară	da	da	nu	nu	da	da	da
	difterie	da	da	nu	nu	da	da	da
	boală meningococi că (netratată)	da	da	nu	nu	da	da	da
	scarlatină	da	da	nu	nu	da	da	da

	bruceloză	da	da	nu	nu	da	da	da
	leptospiroză	da	da	nu	nu	da	da	da
Scăzut	alte boli infecțioase, nespecificate la risc înalt și mediu	da	da	nu	nu	da	da	da

Notă

* Pentru cadavrele persoanelor care au decedat cu infecție HIV, hepatite B, C și encefalopatii spongiforme transmisibile la care există scurgeri de fluide se vor aplica următoarele precauțiuni de la gradul de risc înalt:- se interzice îmbălsămarea cadavrului;- se interzic practicile obișnuite de igienizare: spălare, îmbrăcare a cadavrului etc.;;- se pulverizează dezinfectant peste cadavru;- se va acoperi fața cadavrului cu o mască, de asemenea se vor acoperi și alte orificii cu potențial de eliminare a fluidelor/secrețiilor, pentru a scădea riscul de infectare prin picături infecțioase de aerosoli.

** Pentru cadavrele persoanelor care au decedat cu infecție HIV, hepatite B, C la care există scurgeri de fluide se recomandă folosirea a doi saci înainte de introducerea în sicriu a cadavrelor, iar pentru persoanele care au decedat cu holeră, dizenterie, salmoneloze la care există scurgeri de materii fecale se recomandă folosirea unui sac înainte de introducerea în sicriu a cadavrelor.

Anexa nr. 2

la metodologie

Recomandări pentru personalul implicat în manipularea cadavrelor- Folosirea de echipamente de protecție adecvate: mănuși, măști chirurgicale și șorțuri impermeabile și dacă există riscul de contaminare prin împrăscare cu fluide corporale, folosirea ochelarilor/vizor de protecție. Toate echipamentele trebuie să fie ușor de curățat și decontaminat.- Orice echipament de protecție, folosit în zona de expunere a cadavrului, trebuie îndepărtat înainte de părăsirea acestei zone.- Orice soluție de continuitate prezentă la nivelul tegumentelor trebuie acoperită cu pansament rezistent la apă. Dacă se produc tăieturi sau răni în timpul procedurilor de manipulare a cadavrelor, acestea se spală imediat cu apă și săpun. - Spălarea mâinilor/antebrațelor/duș cu apă caldă și săpun după ce s-au folosit mănuși, înaintea mesei, înainte de a fuma, de a folosi telefonul, de a atinge ochii etc.- Evitarea contactului mână-ochi, gură, nas. - De asemenea este recomandată folosirea soluțiilor dezinfectante avizate, conform normelor în vigoare.- Colectarea, ambalarea, stocarea, transportul și eliminarea deșeurilor infecțioase se realizează conform prevederilor Ordinului ministrului sănătății nr. 1.226/2012 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale.-

Existența unor delimitări bine stabilite între zona „contaminată” și cea „necontaminată” cu posibilitatea de acces și curățire ușoară a zonei contaminate, precum și folosirea inscripțiilor ușor vizibile pentru aceste zone.-

Cadavrele/Fragmentele umane vor fi așezate cu precauție, astfel încât se va evita împrăștierea aerosolilor sau împrăscarea cu fluide corporale. La mutarea sau întoarcerea cadavrelor se va evita presarea abdomenului și a toracelui, preveninându-se astfel expulzarea materialului infecțios de la nivelul cavităților nazale, orale sau al altor orificii.- Spălarea cadavrelor se va face cu apă, cu presiune scăzută pentru a evita împrăscarea.

Anexa nr. 3

la metodologie

Ministerul Sănătății
Direcția de Sănătate Publică

Nr. /

Aviz epidemiologic pentru îmbălsămare și încadrarea în gradul de risc infecțios

Se aprobă realizarea îmbălsămării domnului/doamnei: nume,

prenume, din localitatea, județul,

decedat/decedată la data: anul luna ziua la adresa,

având drept cauză directă a decesului:, cauze antercedente: și cauze morbide inițiale:, prin metoda, cu produsul/produsele biocid/biocide:, de către tanatopractor: nume, prenume, localitatea, județul

Se încadrează în gradul de risc* (încercuțiți):	mediu	scăzut	fără risc infecțios
și vor putea fi efectuate următoarele:			
A. Va fi folosit sac pentru manevrarea cadavrului (încercuțiți):			da/nu
B. Poate fi spălat cadavrul (încercuțiți):			da/nu
C. Poate fi îmbălsămat (încercuțiți):			da/nu
D. Poate fi vizionat cadavrul cu sicriul deschis (încercuțiți):			da/nu
E. Poate fi atins cadavrul (încercuțiți):			da/nu

Notă

* Pentru gradul înalt de risc infecțios mențiunea se va efectua pe formularul de notificare de respingere a avizului de îmbălsămare.

Data emiterii

Întocmit de: nume:, prenume:

Semnătura

Ștampila unității

Ministerul Sănătății

Direcția de Sănătate Publică

Nr. /

Notificare de respingere a avizului de îmbălsămare

Se respinge solicitarea de avizare a îmbălsămării domnului/doamnei: nume

....., prenume, din localitatea, județul,

....., decedat/decedată la data: anul luna ziua, având drept

cauză directă a decesului:, cauze antercedente:

..... și cauze morbide inițiale:, prin

metoda, cu produsul/produsele biocid/biocide:

.....

Motivul respingerii avizului:

.....

.....

Data emiterii

Întocmit de: nume:, prenume:

Semnătura

Ștampila unității
